

Προς μια κοινωνία αγράμματων καταναλωτών...

✘ Νομίζω ότι βασικό πρόβλημα αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα δεν είναι ούτε η οικονομία, ούτε η πολιτική, ούτε οτιδήποτε άλλο. Το βασικό πρόβλημα είναι η παιδεία και η εκπαίδευση. Από συζητήσεις που έχω με φίλους και γνωστούς που εργάζονται ως καθηγητές στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ακούω φοβερά πράγματα. Ένας φίλος μου έδειξε τα γραπτά μιας τάξης του επειδή δεν τον πίστευα όταν μου έλεγε ότι πάνω από το 70% των μαθητών είναι εντελώς αγράμματοι. Είδα γραπτά μαθητών Β' γυμνασίου που στα περισσότερα κατ' αρχήν δεν μπορούσες να διαβάσεις τι έγραφαν. Σαν να έβλεπες γράμματα μαθητών της 3ης δημοτικού! Αλλά αν ήταν τα γράμματα και τα ορθογραφικά λάθη μόνο θα μπορούσες να πεις ότι αυτό διορθώνεται, όμως δεν έβγαινε και κανένα νόημα από τα κείμενα. Ακόμη και η απάντηση σε απλές ερωτήσεις και όχι η έκθεση ιδεών αποκάλυπτε ότι τα παιδιά δεν έχουν καμία δυνατότητα γραπτής έκφρασης. Έκανα συζητήσεις με αρκετούς που έχουν εμπειρία με το θέμα και το συμπέρασμα ήταν το ίδιο.

Άλλοι γνωστοί μου που διδάσκουν σε πανεπιστήμια μου λένε ότι μένουν άφωνοι με τις ελλείψεις των φοιτητών σε θέματα γραψίματος αλλά και βασικών γνώσεων των τομέων τους. Πολλές φορές αναγκάζονται να περνάνε χαριστικά τους φοιτητές επειδή αλλιώς θα φρακάριζε το σύστημα της «ανώτατης» εκπαίδευσης....

Επιπλέον όλων αυτών, οι περισσότεροι καθηγητές σχολείων διαμαρτύρονταν επειδή δεν μπορούσαν να κάνουν μάθημα μέσα στην τάξη. Μου παρομοιάζουν τις τάξεις τους με ζωολογικούς κήπους. Τι εκπαιδευτικές μεθόδους εφάρμοσαν, τι συμβουλία καθηγητών γίνονται, τι τηλέφωνα και συζητήσεις με γονείς, τι αποβολές....τίποτα! Τα παιδιά είναι σαν ατίθασα αγρίμια κλεισμένα σε κλουβί.

Δεν θυμάμαι να επικρατούσε πριν από 20 -25 χρόνια που ήμουν εγώ μαθητής μια τέτοια κατάσταση. Θυμάμαι βέβαια ότι υπήρχαν οι άριστοι μαθητές, οι καλοί και οι κακοί. Μάλιστα θυμάμαι ότι από όποια τάξη και αν πέρασα οι κακοί μαθητές (μέσα στους οποίους μάλλον ήμουν και εγώ) δεν θα ήταν πάνω από 4-5 στα 25 παιδιά. Ακόμη όμως και αυτοί μπορούσαν στοιχειωδώς να γράφουν καλύτερα από τον μέσο όρο που καταλαβαίνω ότι έχει διαμορφωθεί σήμερα. Επίσης ακόμη και

στις ακραίες καταστάσεις θυμάμαι ότι υπήρχε ένας στοιχειώδης σεβασμός για τον καθηγητή, ακόμη και αν δεν το άξιζε 100% .

Υπό τις παρούσες συνθήκες και μιας και άκουσα ότι γίνεται διάλογος για την παιδεία, σκέφτομαι ότι το θέμα δεν είναι οι πανελλήνιες εξετάσεις αλλά ούτε και το Λύκειο ή το πανεπιστήμιο. Το θέμα είναι τι γίνεται στο δημοτικό σχολείο και στο γυμνάσιο καθώς και ποια στοιχειώδη διαπαιδαγώγηση έχουν τα παιδιά στις οικογένειές τους.

Αν συνεχίσουμε όπως πάμε είναι δεδομένο ότι πλέον κινδυνεύει η κοινωνία σε πολλαπλά επίπεδα. Δεν ξέρω αν κινδυνεύει επειδή οι οργισμένοι νέοι θα κάψουν τα ακριβά αυτοκίνητα και τις βιτρίνες ή επειδή θα βγουν στην κοινωνία άνθρωποι χωρίς στοιχειώδη εφόδια που δεν θα μπορούν όχι μόνο να αντεπεξέλθουν στις βασικές δυσκολίες αλλά και να έχουν στοιχειώδη ηθική συμπεριφορά και αυτόνομη γνώμη και στάση. Εκλαμβάνω ως πραγματικά επικίνδυνο μόνο το δεύτερο.

Συνεπώς το θέμα της εκπαίδευσης νομίζω ότι πρέπει να εστιαστεί στο τι πολίτες επιθυμεί η κοινωνία μας. Θέλει πολίτες αυτεξούσιους που να μπορούν να σκέφτονται δημιουργικά ή πολίτες που θα έχουν όνειρό τους να γίνουν και αυτοί υπάκουοι δημόσιοι υπάλληλοι;

Από εκεί και πέρα αυτό που έχει συμβεί σήμερα νομίζω είναι σε απόλυτη συνάρτηση με το επίπεδο της ίδιας της κοινωνίας μας. Η κοινωνία έχει μετασηματίσει όλα τα ζητούμενα και όλους τους στόχους σε σκουπιδοπροϊόντα. Η μέγιστη δυνατή κατανάλωση σκουπιδοπροϊόντων καθορίζει και το πόσο εξελιγμένη είναι σήμερα μια κοινωνία. Έτσι όταν μια κοινωνία καταναλώνει σκουπιδοπροϊόντα αξίας π.χ. 1 τρις δολαρίων τότε θεωρείται προοδευμένη. Κατά τα ίδια πρότυπα δεν έχει σημασία αν κάποιος έχει στοιχειώδη παιδεία, αρκεί να μπορεί να βγάλει πολλά χρήματα, ακόμη και αν είναι μαφιόζος.

Σε αυτό το πλαίσιο νομίζω, καταργήθηκαν άτυπα οι κλασικές και φιλοσοφικές σπουδές. Σήμερα όλοι οι νέοι τρέχουν να σπουδάσουν οικονομολόγοι και στελέχη επιχειρήσεων. Ασφαλώς σε αυτές τις σπουδές δεν μαθαίνουν τίποτα για φιλοσοφία, για ποίηση, για ιστορία. Μαθαίνουν μόνο πώς να μεγιστοποιούν όσο πιο γρήγορα γίνεται τα βραχυπρόθεσμα κέρδη χωρίς καμία αίσθηση ανάληψης ευθύνης. Ακόμη και τα μαθήματα εταιρικής ηθικής που τυχόν υπάρχουν σε διάφορες σχολές (σε πολύ ελάχιστες) έχουν διακοσμητικό χαρακτήρα και ρόλο.

Υπάρχει σήμερα κάποιος επιτυχημένος μάνατζερ που θα παρατούσε τη θέση του

επειδή θα έκρινε ότι αυτό που κάνει δεν είναι ηθικά σωστό; Όπως επανέλαβε πρόσφατα και ο Βγενόπουλος ισχύει αυτό που είχε πει κάποτε ο Φρίντμαν, ότι δηλαδή ηθικό είναι αυτό που συμφέρει το μέτοχο της επιχείρησης. Εκεί τελειώνει η κουβέντα της παιδείας και αρχίζει η κουβέντα της υπακοής που θέλει πειθήνια υποκείμενα χωρίς ανεξάρτητη σκέψη και πολλά ερωτήματα. Είτε πρόκειται για στελέχη επιχειρήσεων που αναζητούν τον γρήγορο και εύκολο πλουτισμό, είτε για καταναλωτές που είναι εθισμένοι στη δύναμη της «φίρμας», το αποτέλεσμα είναι ίδιο και अपαράλλακτο.

Όσο καλά μαθηματικά και αν ξέρει κάποιος, όσο έξυπνος και αν είναι, όσο λογικός και αν είναι, όλα πάνε χαμένα αν δεν μπορεί να έχει την αυτοπεποίθηση να σηκώσει το ανάστημά του μπροστά στις αδιαμφισβήτητες αλήθειες της εποχής του, αν δεν μπορεί να αναμετρηθεί με τα αυτονόητα.

Συνεπώς νομίζω ότι η παιδεία σήμερα δεν είναι αυτοσκοπός όπως ιδεατά θα έπρεπε να είναι και όπως περιέγραψα παραπάνω αλλά το μέσο για να μπουν οι μαθητές στο πανεπιστήμιο. Αυτή η Εργαλειακή Λογική του να τελειώσω το σχολείο μόνο και μόνο για να μπω στο πανεπιστήμιο, ή να τελειώσω το πανεπιστήμιο μόνο και μόνο για να βγάλω πολλά χρήματα είναι η ταφόπλακα της εκπαίδευσης και κάθε πραγματικής παιδείας.

Γιατί κόπηκαν οι κλασσικές σπουδές και οι ανθρωπιστικές επιστήμες σε παγκόσμιο επίπεδο; Μα επειδή η κοινωνία μας αξιολογεί τους ανθρώπους από τη δυνατότητα που έχουν στην υψηλή κατανάλωση και όχι στην ανεξάρτητη σκέψη ή την ηθική συμπεριφορά. Ηθικό και σωστό είναι μόνο ό,τι πουλάει. Και έτσι συνεχίζεται ο φαύλος κύκλος της κοινωνικής παρακμής...

Πηγή: greekrider.blogspot.com